

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

_____ Т.Ф. Бірюкова

«_____» _____ 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КАТЕГОРІАЛЬНО-ТЕРМІНОЛОГІЧНА БАЗА СОЦІОЛОГІЇ
підготовки магістрів

денної та заочної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Соціологія

спеціальності 054 Соціологія

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Ратушна Таїсія Олександрівна, к.соц.н., доц., доцент кафедри соціології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціології

Протокол № _____ від “___” _____ 2024 р.
Завідувач кафедри соціології

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: t2020005@gmail.com

Телефон: 061) 228-75-58 (кафедра соціології)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Кафедра: соціології, ауд. 309 (3-й поверх) 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Категоріально-термінологічна база соціології» є надання студентам теоретичних знань необхідних для розуміння сутності та аналізу категоріально-термінологічного апарату сучасної соціології та практичних навичок визначення ключових термінів і понять як у науковій так і у практичній роботі соціолога.

Вивчення дисципліни є важливим з огляду на її значення для формування дослідницької культури у здобувачів, ознайомлення і формування у магістрантів уявлення про методологію, різні принципи, підходи, терміни, що використовуються в соціальному пізнанні; знань про структуру пізнання, специфіку соціологічного знання, а також розвиток навичок соціологічного аналізу в перспективі різних концепцій.

У концептуальному, інформаційному і логічному плані даний курс тісно пов'язаний з дисциплінами «Якість емпіричного дослідження» та «Презентація результатів соціологічного дослідження».

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	3-й	3-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	12 год.	2 год.
Семінарські заняття	6 год.	2 год.
Практичні заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	72 год.	86 год.
Консультації	Розклад розміщення консультацій: https://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=37347&lang=ukr&news_code=ratushna-taisiya-oleksandrivna Кількість: 2 год. дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: t2020005@gmail.com	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3656	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
СК1. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси. РН01. Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.	Робота з джерелами, обговорення на практичних заняттях, тестування в системі Moodle, написання есе.
СК10. Здатність обирати методологію та аналізувати результати різних соціологічних досліджень. РН05. Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах. РН09. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері соціології, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.	Робота з джерелами, обговорення на практичних заняттях, написання есе, практична робота з дослідницьким компонентом, презентація.
СК11. Здатність аналізувати новітні досягнення теоретичної соціології, які є основою для формування критичної соціологічної саморефлексії у процесі пізнання складної соціальної реальності РН12. Аналізувати новітні досягнення теоретичної соціології, як основу для формування критичної соціологічної саморефлексії у процесі пізнання складної соціальної реальності.	Робота з джерелами, обговорення на практичних заняттях, написання есе, практична робота з дослідницьким компонентом, презентація.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність соціологічної термінології та її структура

Поняття соціологічної термінології як системи спеціальних термінів, які використовуються для опису соціальних явищ, процесів та взаємодій. Структура термінологічної бази соціології, її складники та особливості формування термінів у соціологічних дослідженнях. Аналіз основних проблем стандартизації термінів та використання категорій в соціології.

Змістовий модуль 2. Категорії в соціології: визначення, класифікація та функції

Категорії в соціології як основні концептуальні одиниці, які використовуються для аналізу і пояснення соціальних явищ, що формують основу соціологічних теорій і досліджень. Роль соціологічних категорій у науковому пізнанні суспільства, їх класифікація та функціональне значення. Категорії в соціології, що відображають ключові елементи соціальної дійсності ("суспільство", "інститут", "група", "культура", "соціальна взаємодія" тощо). Класифікація соціологічних категорій (за рівнем абстракції, за типом явищ, за сферами застосування). Функції соціологічних термінів і

категорій у розвитку соціологічної науки (аналітична, описова, евристична, інтегративна).

Змістовий модуль 3. Трансформація категорій та термінів у розвитку соціологічної науки

Еволюція категоріально-термінологічної бази соціології у різні історичні періоди. Фактори, що впливають на розвиток категоріально-термінологічної бази соціології. Процеси трансформації понять під впливом нових наукових підходів, суспільних змін і глобалізації. Зміни значень термінів і категорій, адаптація соціологічної мови до нових умов дослідження та проблема перегляду існуючих підходів до визначення термінів і категорій соціології.

Змістовий модуль 4. Міждисциплінарність соціологічної термінології: взаємодія з іншими науками

Соціологічна термінологія є гнучкою та відкритою для впливу з інших дисциплін, таких як антропологія, психологія, економіка, політологія, історія та філософія. Це міждисциплінарне збагачення сприяє розвитку соціологічної теорії та емпіричних досліджень, адаптуючи нові поняття для аналізу суспільних процесів і явищ. Взаємодія соціології з іншими науками та запозичення термінів. Адаптація запозичених термінів у соціологічний контекст. Міждисциплінарні підходи до дослідження суспільних явищ та інтеграція знань з інших дисциплін для кращого розуміння і дослідження складних суспільних явищ. Значення міждисциплінарності для розвитку соціології, розширенню дослідницьких горизонтів.

4. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Сутність соціологічної термінології та її структура	2	2	<i>раз на два тижні</i>
2	Тема 2. Категорії в соціології: основні підходи до визначення і класифікації	2		<i>раз на два тижні</i>
2	Тема 3. Функції соціологічних термінів і категорій у розвитку соціологічної науки	2		<i>раз на два тижні</i>
3	Тема 4. Фактори, що впливають на розвиток категоріально-термінологічної бази соціології	2		<i>раз на два тижні</i>
3	Тема 5. Трансформація категорій та термінів у розвитку соціологічної науки	2		<i>раз на два тижні</i>
4	Тема 6. Міждисциплінарність соціологічної термінології: взаємодія з іншими науками	2		<i>раз на два тижні</i>
Разом		12		

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	<p>Тема 1. Сутність соціологічної термінології та її структура</p> <p>Робота над аналізом теоретичного матеріалу і написання есе на тему: «Категорії, що описують суспільство як цілісну систему»</p> <p>1. Опрацювати теоретичний матеріал (розміщений на сторінці курсу у системі Moodle).</p> <p>2. У формі есе дати відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Як визначається суспільство як об'єкт наукового знання і чому воно іноді протиставляється поняттю "природа"? - Чому в соціології виникали і продовжують виникати розбіжності у трактуванні поняття "суспільство"? - Якими є характерні риси суспільства як цілісної системи? 	2		2 <i>тиждень</i>
2	<p>Тема 2. Категорії в соціології: основні підходи до визначення і класифікації</p> <p>1. Тестування. 2. Визначення і аналіз ключових понять наукового дослідження (на основі теми магістерської роботи).</p>	2	2	4 <i>тиждень</i>
2	<p>Тема 2. Категорії в соціології: основні підходи до визначення і класифікації</p> <p>Робота з концепціями і поняттями (презентація)</p> <p>Зміст завдання: побудова концептуальних пояснювальних моделей у соціологічному дослідженні (презентація та/чи створення інфографіки для концептуальної моделі) на основі теми кваліфікаційної магістерської роботи.</p>	2		6 <i>тиждень</i>
Разом		6		

4. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Сутність соціологічної термінології та її структура Парадигмальні розбіжності в соціології та їх вплив на категоріально-термінологічну базу	7	9
2	Категорії в соціології: основні підходи до визначення і класифікації. Визначення і аналіз ключових понять наукового дослідження (на основі теми магістерської роботи). Робота з концепціями і поняттями 1. Визначення дослідницького питання. 2. Визначення ключових понять. 3. Інтерпретація та операціоналізація ключових понять. 4. Розробка гіпотез теоретичного соціологічного дослідження. 5. Побудова теоретичної моделі наукового дослідження (модель може бути подана у вигляді блок-схеми чи іншого виду інфографіки)	37	37
2	Функції соціологічних термінів і категорій у розвитку соціологічної науки Інтеграція чи дезінтеграція в соціологічному знанні щодо визначення і використання термінології.	7	10
3	Фактори, що впливають на розвиток категоріально-термінологічної бази соціології Суспільні процеси, що впливають на оновлення категоріально-термінологічної бази соціології	7	10
3	Трансформація категорій та термінів у розвитку соціологічної науки Трансформація категорій та термінів соціології під впливом нових наукових підходів, суспільних змін і глобалізації. Адаптація соціологічної мови до нових умов дослідження та необхідність перегляду існуючих термінологічних схем.	7	10
4	Міждисциплінарність соціологічної термінології: взаємодія з іншими науками Соціологія і психологія Соціологія і політологія Соціологія і економіка Соціологія і науки про медіа і комунікації Соціологія і технічні науки	7	10
Разом		72	86

1. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Тестування	Тестування на платформі Moodle	1 бал за кожну правильну відповідь. На проходження тесту дається одна спроба	5
	Есе	Тема есе «Категорії, що описують суспільство як цілісну систему»	10 балів: Високий рівень глибини аналізу. Тема повністю розкрита, наведені приклади та є критичне осмислення матеріалу. Викладені нові ідеї та перспективи. Аргументи добре структуровані і підтверджені джерелами. 8-9 балів: Ґрунтовний аналіз, розкриття теми на високому рівні, але є незначні недоліки в аргументації або недостатньо критичного осмислення деяких аспектів. 6-7 балів: В темі добре розібрано основні аспекти, але аналіз поверхневий або недостатньо глибокий. Приклади використовуються, але не завжди пов'язані з аргументацією. 4-5 балів: Тема частково розкрита, проте аналіз недостатньо деталізований. Існує кілька неповних або невдалих прикладів. Аргументація слабка. 2-3 бали: Есе містить розгорнутий виклад основної ідеї, проте немає власної позиції або недостатньо глибокого аналізу. Використані приклади обмежені або неактуальні. 1 бал: Виклад змісту есе поверховий і не відповідає темі. Відсутній глибокий аналіз або будь-яка аргументація.	5
2	Тестування	Тестування на платформі Moodle	1 бал за кожну правильну відповідь. На проходження тесту дається одна спроба	5
	Практична робота	Визначення і аналіз ключових понять наукового дослідження (на основі теми магістерської роботи). пошук за ключовими словами через Google Scholar, на сайтах міжнародних наукових журналів або наукометричних баз SCOPUS чи Web of Science статей за тематикою кваліфікаційної роботи магістра та аналіз термінів і понять, що використовуються у цих роботах. Складання міні-словника ключових понять за темою магістерської роботи	1. Визначення релевантних ключових понять (до 3 балів) • 3 бали: Вибрані ключові поняття точно відповідають темі магістерської роботи та охоплюють усі основні аспекти дослідження. Виявлено широкий спектр понять, що глибоко розкривають тему. • 2 бали: Вибрані поняття здебільшого релевантні, але деякі важливі аспекти дослідження можуть бути пропущені або недостатньо відображені. • 1 бал: Вибрані поняття лише частково відповідають темі, або охоплюють надто вузьку її	10

			<p>частину.</p> <p>2. Якість аналізу термінів і понять (до 3 балів)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 бали: Термінологія детально проаналізована, розкрито значення ключових понять у контексті теми магістерської роботи. Зроблено порівняння з іншими джерелами та варіантами тлумачень. • 2 бали: Аналіз термінів проведений на достатньому рівні, однак деякі терміни можуть бути не повністю розкриті або пояснені. • 1 бал: Аналіз поверховий або загальний, без детального розкриття значення термінів. <p>3. Використання джерел (до 2 балів)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 бали: Використано широкий спектр наукових джерел із Google Scholar, SCOPUS, Web of Science або інших наукометричних баз. Джерела актуальні, якісні та добре підібрані за тематикою. • 1 бал: Джерела використані, але не всі є актуальними. <p>4. Складання міні-словника ключових понять (до 2 балів)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 бали: Міні-словник складений коректно, всі поняття точно визначені та чітко пояснені, з посиланням на джерела. • 1 бал: Міні-словник складений з помилками, без пояснень, посилань або чітких визначень понять. 	
Презентація	Робота з концепціями і поняттями	<p>1. Визначення дослідницького питання.</p> <p>2. Визначення ключових понять.</p> <p>3. Інтерпретація та операціоналізація ключових понять.</p> <p>4. Розробка гіпотез теоретичного соціологічного дослідження.</p> <p>5. Побудова теоретичної моделі наукового дослідження (модель може бути подана у вигляді блок-схеми чи іншого виду інфографіки)</p>	<p>1. Визначення дослідницького питання (до 2 балів)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 бали: Дослідницьке питання чітко сформульоване, релевантне до теми дослідження та коректно відображає основну проблему, яку потрібно дослідити. Питання демонструє розуміння важливості теми і логічно веде до подальшого аналізу. • 1 бал: Дослідницьке питання сформульоване загалом коректно, але може бути недостатньо конкретним або чітким. Можливо, питання лише частково відображає основну проблему дослідження. <p>2. Визначення ключових понять (до 2 балів)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 бали: Вибрані ключові поняття повністю відповідають дослідницькому питанню та темі. Поняття чітко сформульовані та пояснені, їх вибір аргументований. • 1 бал: Визначено основні поняття, але деякі з них можуть бути неточно підібрані або не зовсім коректно визначені. <p>3. Інтерпретація та операціоналізація ключових понять (до 2 балів)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 бали: Інтерпретація понять продумана і чітка, кожне поняття правильно операціоналізоване для подальшого емпіричного аналізу. 	10

			<p>Зрозуміло, як ці поняття будуть вимірюватися та застосовуватися у дослідженні.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 бал: Інтерпретація і операціоналізація ключових понять проведена, але може бути недостатньо деталізована або не повністю відповідати завданням дослідження. <p>4. Розробка гіпотез теоретичного соціологічного дослідження (до 2 балів)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 бали: Гіпотези сформульовані чітко, логічно впливають з дослідницького питання та визначених понять. Гіпотези науково обґрунтовані та перевірювані. • 1 бал: Гіпотези розроблені, але можуть бути занадто загальними, недостатньо чіткими або логічно слабо пов'язані з дослідницьким питанням. <p>5. Побудова теоретичної моделі наукового дослідження та її візуалізація (до 2 балів)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 бали: Теоретична модель чітка, структурована, містить всі необхідні компоненти та добре ілюструє взаємозв'язки між ключовими поняттями. Використано блок-схему або іншу інфографіку для наочного представлення моделі. • 1 бал: Модель побудована, але може бути частково неповною або не зовсім коректно відображати взаємозв'язки між поняттями. Візуальна подача може бути недостатньо чіткою. 	
3	Тестування	Тестування на платформі Moodle	1 бал за кожен правильну відповідь. На проходження тесту дається одна спроба	5
	Есе	Тема есе «Суспільні процеси, що впливають на оновлення категоріально-термінологічної бази соціології»	<p>5 балів: Високий рівень глибини аналізу. Тема повністю розкрита, наведені приклади та є критичне осмислення матеріалу. Викладені нові ідеї та перспективи. Аргументи добре структуровані і підтверджені джерелами.</p> <p>4 бали: Ґрунтовний аналіз, розкриття теми на високому рівні, але є незначні недоліки в аргументації або недостатньо критичного осмислення деяких аспектів.</p> <p>3 бали: В темі добре розібрано основні аспекти, але аналіз поверхневий або недостатньо глибокий. Приклади використовуються, але не завжди пов'язані з аргументацією.</p> <p>2 бали: Тема частково розкрита, проте аналіз недостатньо деталізований. Існує кілька неповних або невдалих прикладів. Аргументація слабка.</p> <p>1 бал: Виклад змісту есе поверховий і не відповідає темі. Відсутній глибокий аналіз або</p>	5

			будь-яка аргументація.	
4	Тестування	Тестування на платформі Moodle	1 бал за кожно правильну відповідь. На проходження тесту дається одна спроба	5
	Робота з кейсами	<p>Аналіз кейсу на тему «Використання термінів і категорій у міждисциплінарних дослідженнях».</p> <p>Робота передбачає аналіз використання термінології у наукових статтях з соціології та суміжних дисциплін. Тексти статей розміщено на сторінці дисципліни у Moodle.</p> <p>Питання для аналізу:</p> <p>1. Які ключові терміни та категорії використовуються в обраних наукових статтях?</p> <p>○ Опишіть терміни, що вживаються у статтях. Які з них є специфічними для певної дисципліни, а які мають міждисциплінарне застосування?</p> <p>2. Як ці терміни і категорії адаптуються або видозмінюються в міждисциплінарному контексті?</p> <p>○ Охарактеризуйте процес адаптації термінів з однієї дисципліни в іншу. Як це впливає на значення термінів? Чи змінюється їх функція в різних контекстах?</p> <p>3. Яким чином запозичення термінів із суміжних дисциплін сприяє розширенню аналітичних можливостей соціології?</p> <p>○ Проаналізуйте, як запозичення термінів з інших наук впливає на глибину аналізу соціальних явищ. Які нові аспекти досліджень відкриваються завдяки таким запозиченням?</p> <p>4. Чи є суперечності або проблеми при використанні запозичених термінів і категорій у соціологічному контексті?</p> <p>○ Розгляньте потенційні проблеми чи виклики, які виникають при використанні термінології з інших дисциплін у соціології. Чи є випадки, коли терміни можуть викликати непорозуміння або неправильну інтерпретацію?</p> <p>5. Як впливає міждисциплінарне використання термінів на інтерпретацію результатів дослідження?</p> <p>○ Проаналізуйте, як використання міждисциплінарних термінів впливає на розуміння та трактування результатів досліджень. Чи змінює це акценти в інтерпретації соціальних явищ?</p>	<p>10 балів: Високий рівень глибини аналізу. Тема повністю розкрита, наведені приклади та є критичне осмислення матеріалу. Викладені нові ідеї та перспективи. Аргументи добре структуровані.</p> <p>8-9 балів: Ґрунтовний аналіз, розкриття теми на високому рівні, але є незначні недоліки в аргументації або недостатньо критичного осмислення деяких аспектів.</p> <p>6-7 балів: В темі добре розібрано основні аспекти, але аналіз поверхневий або недостатньо глибокий. Приклади використовуються, але не завжди пов'язані з аргументацією.</p> <p>4-5 балів: Тема частково розкрита, проте аналіз недостатньо деталізований. Існує кілька неповних або невдалих прикладів. Аргументація слабка.</p> <p>2-3 бали: Аналіз містить розгорнутий виклад основної ідеї, проте немає власної позиції або недостатньо глибокого аналізу. Використані приклади обмежені або неактуальні.</p> <p>1 бал: Виклад змісту поверховий і не відповідає темі. Відсутній глибокий аналіз або будь-яка аргументація.</p>	10
Усього за змістові модулі	9			60

2. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
залік	Теоретичне завдання	Тестування. Тест складається із 20 питань, розміщених на сторінці курсу у Moodle.	На проходження тесту дається 30 хвилин і одна спроба, 1 бал за кожну правильну відповідь.	20
	Практичне завдання	Есе на тему: "Розвиток соціологічної термінології: вплив суспільних трансформацій" В есе здобувачам пропонується дослідити, як зміни у суспільстві (наприклад, індустріалізація, глобалізація, розвиток цифрових технологій) вплинули на появу та трансформацію соціологічних категорій і термінів. Есе повинно включати аналіз конкретних прикладів нових або видозмінених соціологічних понять, а також оцінку їх значення для сучасних соціологічних досліджень. Обсяг – не більше 1500 слів	<ol style="list-style-type: none"> Глибина та точність аналізу (до 6 балів) <ul style="list-style-type: none"> Відповідність есе темі. Глибокий аналіз впливу суспільних змін на соціологічну термінологію. Якість використання прикладів (з класичної та сучасної соціології). Аргументація та логічність викладу (до 5 балів) <ul style="list-style-type: none"> Наявність чіткої аргументаційної структури есе. Послідовність викладу ідей. Обґрунтованість висновків, їхня відповідність представленим даним та аналізу. Оригінальність підходу (до 3 балів) <ul style="list-style-type: none"> Творчий підхід до аналізу термінів і категорій. Власні міркування здобувача, нові ідеї або бачення перспективи щодо трансформації термінології. Відхід від шаблонних тем. Використання джерел (до 3 балів) <ul style="list-style-type: none"> Коректність і доречність використаних джерел (наукова література, статті, монографії). Обсяг і різноманітність джерел (мінімум 5 джерел). Правильність цитування та оформлення бібліографії. Стилістична грамотність і оформлення (до 3 балів) <ul style="list-style-type: none"> Дотримання академічного стилю письма. Відсутність граматичних, орфографічних і стилістичних помилок. Відповідність есе вимогам щодо обсягу. 	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Піча В. М. Предмет і основні категорії соціології науки. Соціологія культури. Київ, 2002. С. 152–162.
2. Сокурянська Л. Г. Особливості розвитку категоріально-понятійного апарату соціології. "Суспільство" та "культура" як головні поняття соціології. Обумовленість категоріального апарату соціологічної науки методологічною позицією дослідника. *Вступ до соціології* : навч. посіб. Харків, 2011. С. 129–149.
3. Черниш Н. Соціологія : курс лекцій. Львів : Львівський нац. ун-т ім. І. Франка, 2009. 543 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi78/0057813.pdf>.

Додаткова:

1. Framing Social Theory : Reassembling the Lexicon of Contemporary Social Sciences / edited by P. Rebughini, E. Colombo. London : Routledge, 2023. 174 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi69/0050761.pdf>.
2. Interrogating the Social : A Critical Sociology for the 21st Century / edited by F. Kurasawa. Cham : Palgrave Macmillan, 2017. 296 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi65/0048208.pdf>.
3. Introduction to Sociology / E. Strayer, F. Jones, G. Scaramuzzo [et al.]. LOUIS: The Louisiana Library Network, 2022. 723 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi77/0057416.pdf>.
4. Андрущенко Г. І. Соціологічна рефлексія категорії довіри в соціальному знанні : автореф. дис. ... д-ра соціол. наук : 22.00.01 : захищ. 03.07.15. Запоріжжя, 2015. 38 с.
5. Грицяк Н. Гендерний фактор як наукова категорія і соціально-політичний феномен. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентіві України*. 2003. № 2. С. 73–83.
6. Каменська Т. Г. Соціальне знання як категорія соціологічної науки: епістемологічний вимір : автореф. дис. ... д-ра соціол. наук : 22.00.01: захищ. 06.05.10. Запоріжжя, 2010. 38 с.
7. Коваль А. В. Категорія "Стиль життя" та її соціокультурна експлікація : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.03. Київ, 2002. 19 с.
8. Рошин Д. Г. Генеза та розвиток категорії "смісл" в гуманітарних науках та соціології. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*. 2012. Вип. 15. С. 24–33. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/2017/skachano/aktualproblemspp/apspp2012n15/5.pdf>.
9. Яцула Т. Деякі аспекти аналізу категорії "дозвілля" у системі філософських, соціологічних та культурологічних наук. *Вісник Львівського університету. Серія: Філософсько-політологічні студії*. 2021. Вип. 36. С. 164–172. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/2020/scachano/VLUFPS/VLUFPS2021n36/164.pdf>.

10. Інформаційні ресурси

1. Brekhus W. H., Ignatow G. Oxford Handbook of Cognitive Sociology. Oxford University Press, 2019. 680 p. URL: <http://surl.li/mjkiw>.
2. Ritzer G. The McDonaldisation of society 6. Vol. 6. Pine Forge Press, 2011. URL: https://books.google.de/books?hl=uk&lr=&id=qT2SyiWSJIMC&oi=fnd&pg=PT1&ots=BQuZhIMvqF&sig=TCTV0WLoVZRYvABKS9Fg2mUAJrA&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false.
3. Zerubavel E. Generally Speaking: An Invitation to Concept-Driven Sociology. Oxford University Press, 2020. URL: <https://doi.org/10.1093/oso/9780197519271.001.0001>.
4. Офіційний сайт Інституту соціології Національної Академії Наук України. URL: <http://www.isoc.com.ua/institute/>.
5. Офіційний сайт Київського міжнародного інституту соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/>.
6. Офіційний сайт Соціологічної асоціації України. URL: <http://www.sau.kiev.ua/>.

11. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Також очікується, що здобувачі мають організовано та усвідомлено підходити до виконання навчальних завдань, участі у лекційних, семінарських і практичних заняттях. Від усіх сторін очікується активна позиція, у тому числі, щодо пошуку можливостей виконання пропущених завдань і проходження передбачених форм контролю. **Пропуски можливі лише з поважної причини.** Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій, передбачених даним курсом (усна відповідь чи письмова робота з пропущеної теми). Також можливе відпрацювання у вигляді проходження он-лайн тестування у системі Moodle пропущеної теми (якщо таке тестування було передбачено). У разі систематичних пропусків занять та консультацій для відпрацювання може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. Додаток до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Від здобувачів очікується повне дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених Кодексом академічної доброчесності ЗНУ (див. Додаток до силабусу). Усі письмові роботи будуть перевірятись на плагіат. У разі виявлення ознак списування, плагіату чи інших видів не доброчесної поведінки, роботи здобувачів не будуть прийматись на оцінювання, а до студентів можуть бути застосовані дисциплінарні заходи передбачені Кодексом академічної доброчесності ЗНУ.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять потрібно перевести мобільний телефон у режим «без звуку», щоб не заважати викладачу і колегам. **Дозволяється** використання мобільних телефонів, ноутбуків, планшетів та інших персональних пристроїв з навчальною метою, а саме для пошуку інформації, ознайомлення з літературою, аналізу даних, виконання практичних завдань і т.д. **Не дозволяється** використання вище перелічених засобів під час контрольних заходів (порушення цієї вимоги буде розцінюватись як порушення правил академічної доброчесності). Використання програм на основі штучного інтелекту можливе лише в ознайомлювальних цілях. Не дозволяється використання таких програм для написання практичних і творчих робіт.

Комунікація

Комунікація між викладачем і здобувачами вищої освіти відбувається в аудиторії/ZOOM конференції, у системі Moodle та електронною поштою, а також в рамках запланованих для цього курсу консультацій. Інформація щодо організаційних питань також може надаватись викладачем старості групи у Viber чи Telegram. Викладач відповідатиме на письмовий запит студента щодо консультації або перевірки завдання впродовж 2 робочих днів. У повідомленні обов'язково вкажіть Ваше справжнє ім'я та прізвище, а не нікнейм.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8ggt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса:

v_banakh@znu.edu.ua Гар

яча лінія:

(061) 227-12-76

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>